

СОЦІОЛОГІЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ
III ВИПУСК

ІНОЗЕМНИЙ ПРАЦІВНИК У ПОЛЬЩІ В ПЕРІОД ПАНДЕМІЇ



Звіт з III випуску соціологічного дослідження «Іноземний працівник у Польщі в період пандемії»,
проведеного EWL S.A., Фондом підтримки мігрантів на ринку праці «EWL»
та Центром Східноєвропейських студій Варшавського університету

ВСТУП	3
ДОСЛІДЖЕННЯ В ЦИФРАХ	4
МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ І ПРОФІЛЬ РЕСПОНДЕНТА	5
ВПЛИВ ПАНДЕМІЇ НА ПЕРЕБУВАННЯ ТА ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ В ПОЛЬЩІ	6
ВПЛИВ ПАНДЕМІЇ НА ПРИЇЗД ІНОЗЕМЦІВ ДО ПОЛЬЩІ	8
ПОЧУТТЯ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ПАНДЕМІЇ	10
ПОБОЮВАННЯ ПРАЦІВНИКІВ-МІГРАНТІВ У ЗВ'ЯЗКУ З ПАНДЕМІЄЮ	11
НЕГАТИВНІ СТЕРЕОТИПИ ЩОДО МІГРАНТІВ	12
ОБМЕЖЕННЯ У ЗВ'ЯЗКУ З ПАНДЕМІЄЮ	13
РІВЕНЬ ЗАДОВОЛЕНОСТІ ТРУДОВИХ МІГРАНТІВ	14
ПІДТРИМКА, ЩО БУЛА ОДЕРЖАНА ВПРОДОВЖ ПАНДЕМІЇ	15
ПЛАНІ ПРАЦІВНИКІВ-ІНОЗЕМЦІВ У ЗВ'ЯЗКУ З ПАНДЕМІЄЮ	16
ПЕРСПЕКТИВИ ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ ЗАКОРДОНОМ	18
ДОСЛІДЖЕННЯ В ДИНАМІЦІ	20
ДУМКИ ЕКСПЕРТІВ	21
ПРО АВТОРІВ ДОСЛІДЖЕННЯ	22
ЗВІТИ EWL, ВИПУЩЕНІ У 2018–2020 РОКАХ	23

АНДЖЕЙ КОРКУС

Голова Правління EWL S.A.



Шановні читачі!

Я радий поділитися з вами нашим останнім звітом, що містить аналіз явища трудової міграції та оцінки самих трудових мігрантів у Польщі від початку пандемії коронавірусу в березні 2020 року. Дослідження було проведене Групою EWL у співпраці з Центром Східноєвропейських студій Варшавського університету. Я твердо вірю, що аналіз міграції в Польщі з перспективи самих трудових мігрантів дасть нам можливість зробити правильні висновки, а отже і прийняти правильні рішення в майбутньому

Послаблення обмежень та зріст рівня вакцинації в Польщі покращують настрої бізнес-середовища. Підприємці планують нові інвестиції, а отже зростає кількість нових вакансій. Поступова стабілізація польської економіки підтверджується зменшенням числа мігрантів, які внаслідок пандемії мусили змінити місце роботи або галузь зайнятості. Результати проведеного нами дослідження показують, що пандемія коронавірусу не змінила бажання іноземців працювати в Польщі. Близько 90% трудових мігрантів не шкодують, що прийняли рішення приїхати сюди на заробітки, а 80% навіть порекомендували б працевлаштування в Польщі своїм родичам чи знайомим.

З іншого боку, тривалий стан епідемії є причиною втоми від заборон та обмежень у повсякденному житті. Це відчувають і громадяни Польщі, і трудові мігранти. Крім того, третя хвиля пандемії (весна 2021 року), під час якої були зафіксовані найвищі показники зараження та смертності, негативно відбилася на почутті безпеки серед іноземців у Польщі. Усе більше респондентів відчувають невизначеність та бояться захворіти на коронавірус.

Конкретні рішення, запроваджені польським урядом для іноземців, дозволили багатьом трудовим мігрантам

залишатися і працювати впродовж епідемії COVID-19 у Польщі. Результати дослідження підтверджують, що значна частина іноземців у Польщі вже скористалася або планує використати можливості автоматичного продовження перебування, які їм дає так званий пакет «ковідних» законів. Утім, варто пам'ятати, що ця лібералізація є тимчасовою. Тому вже зараз нам, польським роботодавцям та чиновникам, потрібно думати про рішення, які забезпечать ринок праці від масового виїзду трудових мігрантів після закінчення епідемії, коли термін дії документів на перебування в Польщі для значної частини іммігрантів автоматично закінчиться.

Можемо прогнозувати, що конкуренція за трудових мігрантів поміж країнами зростатиме – адже відновлюється не лише польська економіка. Багато європейських ринків праці вже зголошують великий попит робітників. Усе більше урядів країн розглядають можливість відкриття дверей для мігрантів з країн, що є східними сусідами Євросоюзу. Варто підкреслити, що значна частина працевлаштованих у Польщі іноземців знову, як і перед пандемією, починає активний пошук вакансій в інших державах ЄС. Поки що значним плюсом Польщі є досить ліберальне міграційне законодавство і високі оцінки підприємців та уряду трудовими мігрантами. Тому від Польщі залежить, чи і яким чином ця перевага буде використана.

Запрошую Вас ознайомитися з нашим останнім дослідженням, закликаю також зіставити висновки звіту з Вашою думкою.

27%

респондентів заявляє, що у зв'язку з пандемією їм довелося шукати нову роботу в Польщі

20%

трудова мігрантів підкреслює, що мусили змінити галузь зайнятості в Польщі у зв'язку з пандемією

36%

іноземців боїться втратити роботу в Польщі в зв'язку з пандемією

79%

мігрантів порадить роботу в Польщі своїм рідним та знайомим

91%

іноземців не шкодує, що залишилися в Польщі під час епідемії

91%

трудова мігрантів не жалкує, що приїхали до Польщі під час епідемії

44%

іноземців вперше приїхали до Польщі під час пандемії

37%

іноземних працівників виїжджали з Польщі під час пандемії

64%

досліджених під час пандемії почувають себе в Польщі в безпеці

55%

іноземців скористувалися або планують використати можливість автоматичного продовження дозволу на проживання та роботу в Польщі

31%

респондентів планує продовжувати працевлаштування в Польщі до кінця пандемії

36%

іноземців хоче вакцинуватися проти COVID-19 у Польщі

30%

трудова мігрантів у Польщі — це люди віком 18–25 років

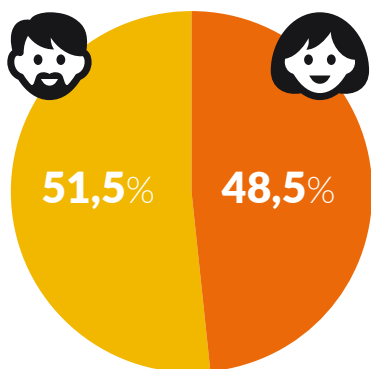
30%

анкетованих під час пандемії шукали вакансії в інших країнах, окрім Польщі

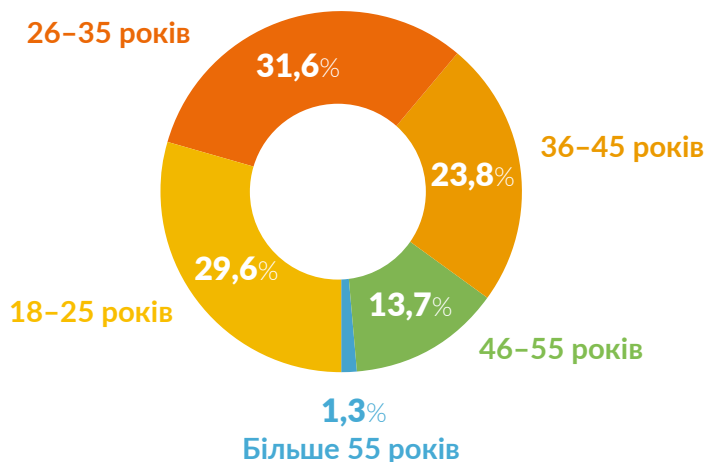
51%

респондентів говорить про бажання працювати в Німеччині

Стать



Вік

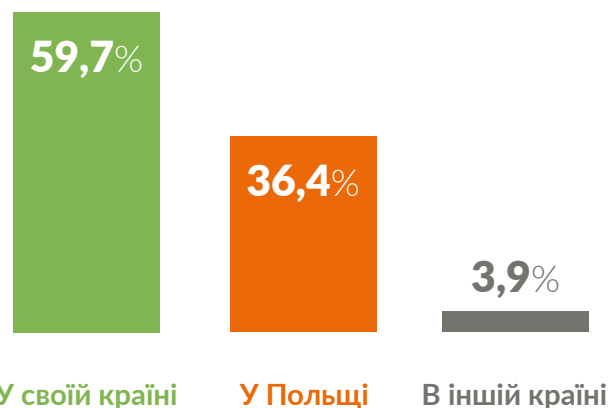


Країна походження



Де Ви знаходилися в момент початку пандемії коронавірусу?

(14 березня 2020 р. — введення в Польщу стану епідемії)



МЕТОДОЛОГІЯ

Опитування працівників-іноземців у Польщі, з огляду на пандемію COVID-19, проводилося за допомогою методу CAWI (англ. Computer Assisted Web Interview — комп'ютерна система опитування в мережі). Через вибірку відбувався пошук репрезентативних респондентів у групі працівників-іноземців з пострадянських країн. Запрошення взяти участь в опитуванні надсилося безпосередньо до цієї категорії людей. Для цього використовувався реєстр працівників-іноземців, який веде EWL S.A.

Дослідження охопило працівників, котрі під час його проведення перебували у Польщі. Вони, як і громадяни Польщі, відчули наслідки пандемії і підлягали обмеженням введеного в країні стану епідемії.

У період від 23 квітня до 10 травня 2021 року на нашу анкету відповіли 620 людей.

Розмір вибірки та її добір забезпечують високу репрезентативність дослідження. Це також підтверджується характеристиками респондентів. Відповідно до фактичної ситуації, до групи увійшли громадяни тих держав, котрі є головним джерелом транскордонної міграції на територію Польщі (насамперед України, але також Білорусі, Грузії, Молдови та Росії), репрезентанти різних вікових груп і, пропорційно, представники обох статей.

ВПЛИВ ПАНДЕМІЇ НА ПЕРЕБУВАННЯ ТА ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ В ПОЛЬЩІ

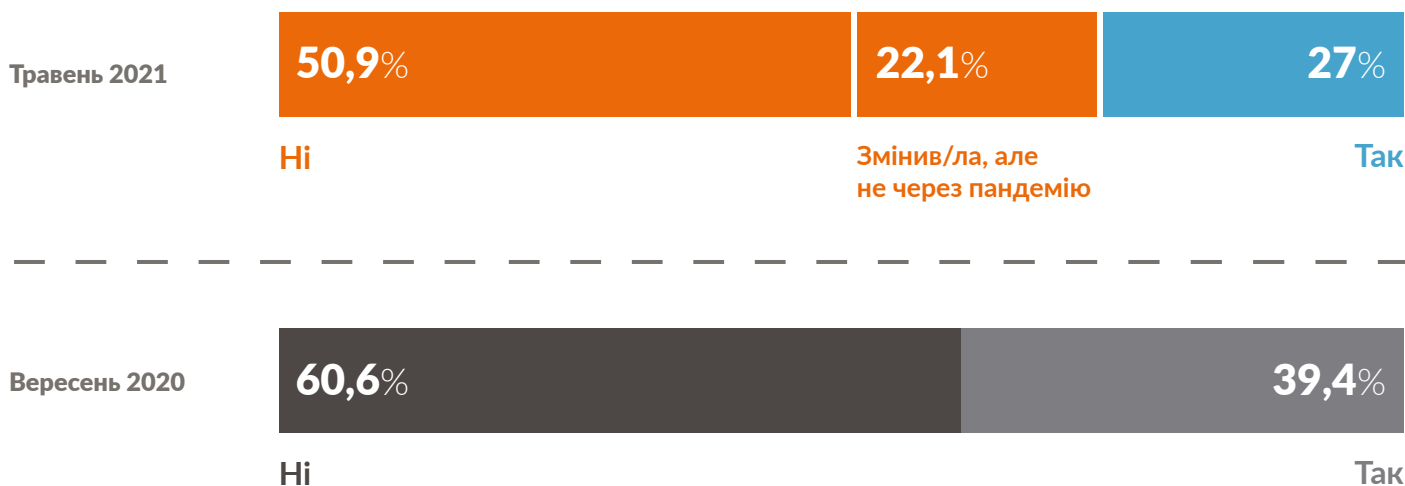
Пандемія коронавірусу без сумніву вплинула на ринок праці в Польщі. Санітарні обмеження та економічна невизначеність змусили багатьох працівників шукати нове місце роботи. Серед них були й трудові мігранти, що також підтверджує дослідження, проведене EWL у травні 2021 року.

За його результатами, 27% іноземців заявили, що мусли змінити роботу в Польщі в результаті пандемії SARS-CoV-2, більше того — для 17% це було пов'язано зі зміною місця проживання. Однак треба підкреслити, що обидва ці показники в попередньому випуску

дослідження (вересень 2020 року) були на понад 12 відсоткових пунктів вищими. Відповіді респондентів можуть підтверджувати оптимістичні настрої економістів, котрі вказують на відновлення економіки Польщі та поліпшення на ринку праці.

Стабілізація ситуації підтверджується також зменшенням кількості іноземців, які вказують, що у зв'язку з пандемією вони мусли змінити галузь працевлаштування. Порівняно з вереснем 2020 року цей показник зменшився майже на 12 відсоткових пунктів, становлячи нині 20%.

Чи з огляду на пандемію Вам довелося змінити місце (заклад) працевлаштування в Польщі? (респонденти, котрі на момент початку пандемії працювали в Польщі)



Чи з огляду на пандемію в Польщі Вам довелося переселитися? (респонденти, котрі на момент початку пандемії працювали в Польщі)



Чи з огляду на пандемію в Польщі Вам довелося змінити галузь працевлаштування в Польщі? (респонденти, котрі на момент початку пандемії працювали в Польщі)



● Травень 2021 ● Вересень 2020 ● Квітень 2020

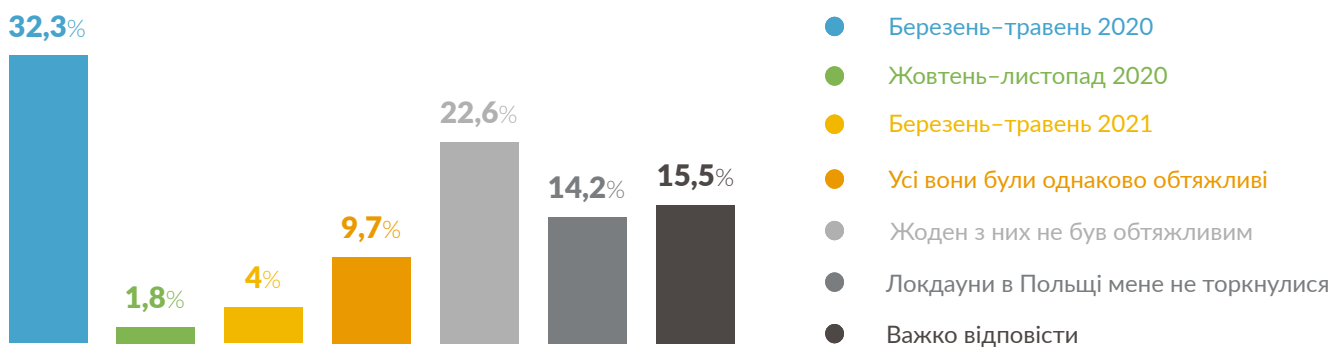
Які аргументи схилили Вас залишитися в Польщі під час епідемії?

(респонденти, котрі на момент початку пандемії працювали в Польщі)



Котрий із локдаунів у Польщі був для Вас найбільш обтяжливим?

(респонденти, котрі на момент початку пандемії працювали в Польщі)

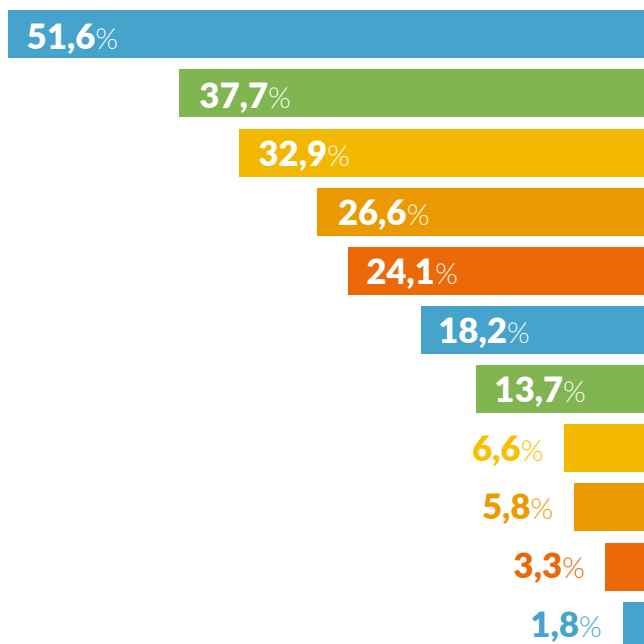


Половина трудових мігрантів, які на момент початку пандемії перебували і працювали в Польщі, вирішила залишитися в цій країні завдяки наявності постійного джерела доходу та відсутності бажання змінювати плани. Водночас майже 37% вказали, що хочуть продовжувати працювати в Польщі доти, доки це можливо. Майже кожен четвертий підкреслює, що на його рішення залишитися вплинули спеціальні регуляції, введені польським урядом, котрі дозволили автоматично продовжити термін перебування і працевлаштування. Важливий фактор, який визначає рішення іноземців залишитися в Польщі, — відсутність можливості знайти роботу на батьківщині (на це вказали 23% респондентів).

Чергові обмеження, що їх впроваджував польський уряд, вимагали адаптації професійного та особистого життя до нової реальності. Але, на думку майже 37% працівників, які взяли участь у дослідженні, локдауни не вплинули на них жодним негативним чином. На думку кожного третього респондента, найбільш важким періодом виявилось закриття економіки та посилений санітарний режим від березня до травня 2020 року. Подальші локдауни вже не були такими обтяжливими — завдяки кращій підготовці роботодавців до прийняття іноземців та подальшим регуляціям польського уряду, адресованих іноземцям, які вирішили розпочати чи продовжувати роботу в Польщі.

Які аргументи спонукали Вас приїхати до Польщі під час епідемії?

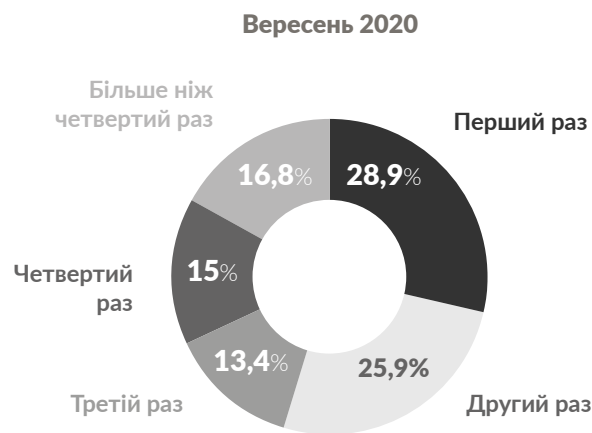
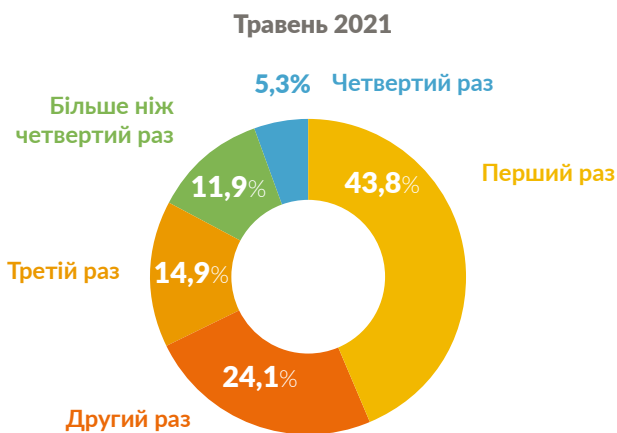
(респонденти, котрі приїхали до Польщі впродовж пандемії)



- У Польщі вищі заробітки, ніж у моїй країні
- Я планував/ла це раніше і не хотів/ла змінювати своїх планів
- Погана політична та економічна ситуація в моїй країні
- У Польщі вищий рівень життя, ніж у моїй країні
- Відсутність роботи в моїй країні під час епідемії
- Епідемія мене не хвилювала
- Я втратив/ла роботу в рідній країні під час пандемії
- Рекомендації друзів та близьких
- Під час пандемії в Польщі безпечніше, ніж у моїй країні
- Охорона здоров'я в Польщі працює краще, ніж у моїй країні
- Щоб бути разом з родичами, котрі знаходяться в Польщі

Котрий раз Ви зараз перебуваєте в Польщі з метою працевлаштування?

(респонденти, котрі приїхали до Польщі впродовж пандемії)



Попри пандемію коронавірусу, іноземці залюбки приїжджають до Польщі. Стабілізація економічної ситуації в цій країні — причина того, що все більше трудових мігрантів вирішують обрати саме цей напрямок міграції. У травні 2021 року кількість працівників-іноземців, які приїхали на роботу до Польщі вперше, збільшився порівняно з вереснем 2020 року на 15 відсоткових пунктів, сягаючи 44%. Це означає, що польський ринок праці залишається цікавим для мігрантів із пострадянських країн, попри те, що епідемія не закінчилася.

Головним рушієм міграції залишається економічний фактор. Більше половини іноземців вирішили

приїхати до Польщі під час пандемії через вищі заробітки порівняно до їхньої батьківщини. Майже кожного третього респондента спонукала виїхати погана політична та економічна ситуація у його країні, а кожен четвертий вказав як головний фактор виїзду до Польщі відсутність можливості працевлаштування вдома та вищий рівень життя над Віслою.

Варто зазначити, що пандемія не вплинула на міграційні плани респондентів: 38% опитаних виїзд до Польщі планували раніше (до початку епідемії SARS-CoV-2) — і саме це було важливим аргументом для прийняття рішення про міграцію до Польщі.

Респонденти, котрі вирішили приїхати до Польщі під час пандемії, вказують, що найбільшою незручністю для них була необхідність проходження карантину після перетину польського кордону (більш ніж 26% опитаних). Однак цей показник у порівнянні з вереснем 2020 року зменшився майже вдвічі. Кожен четвертий працівник-іноземець звернув увагу на проблему зменшення вакансій у Польщі — а отже й труднощі в пошуку відповідного місця працевлаштування.

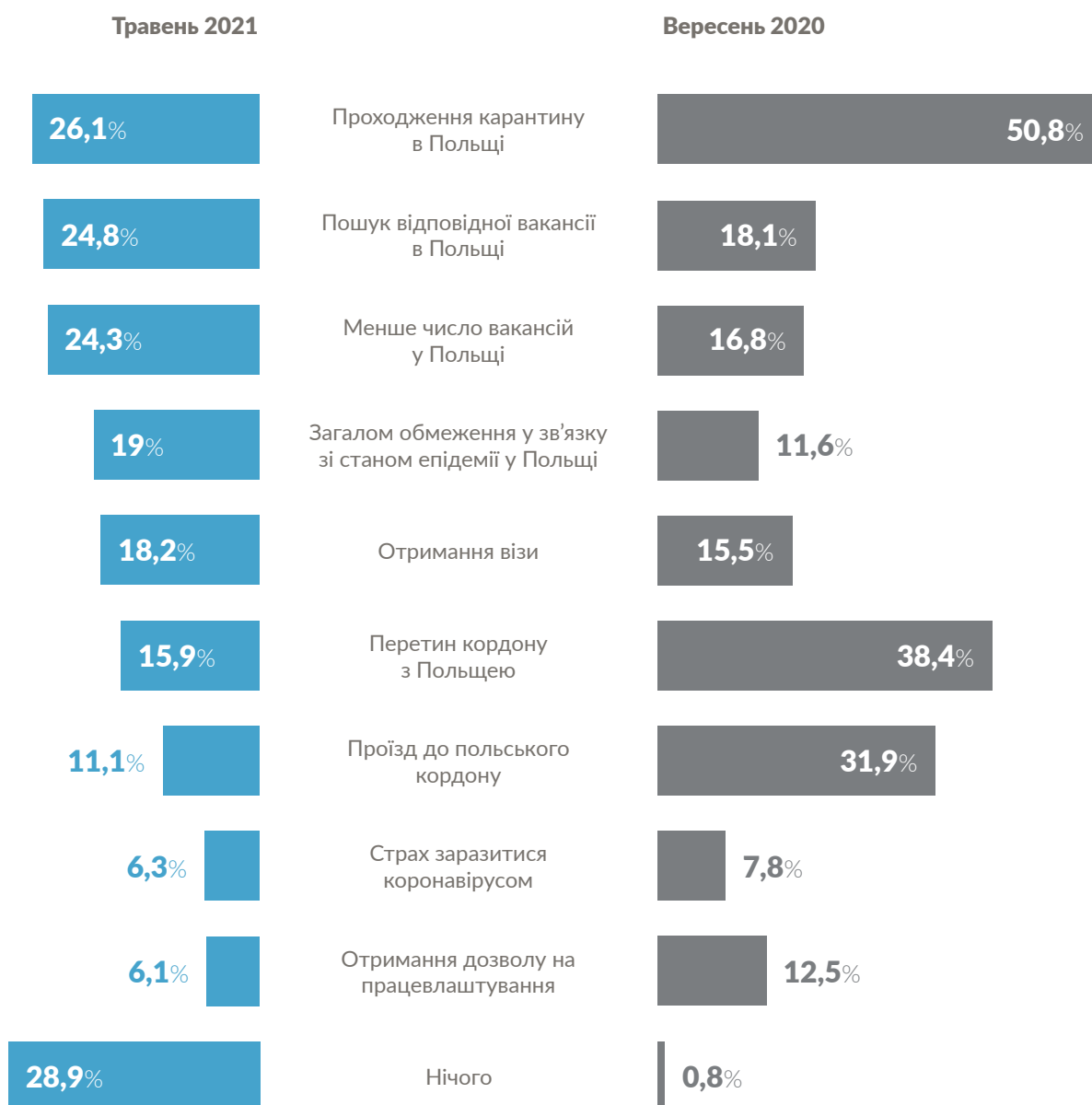
Однак варто зауважити: майже 29% респондентів вважає, що вони не зіткнулися зі значними перешкодами в приїзді до Польщі. Це неабияке —

більш ніж у тридцять разів — збільшення відповідей порівняно з дослідженням, проведеним у вересні 2020 року.

Причиною такої оцінки може бути адаптація підприємств до роботи в новій реальності, краща підготовка роботодавців до прийому іноземців, запровадження правил, що дозволяють зняти карантин після отримання негативного результату тесту на SARS-CoV-2, та тимчасова лібералізація правил продовження легального працевлаштування та перебування мігрантів у Польщі.

Що для Вас було найважче, коли Ви їхали до Польщі під час пандемії?

(респонденти, котрі приїхали до Польщі впродовж пандемії)

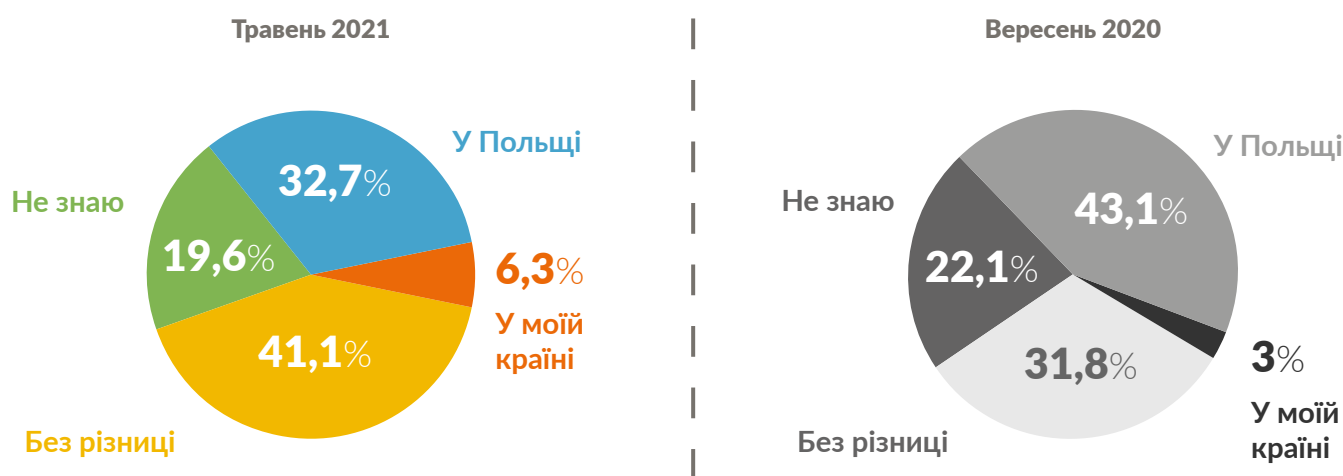


Іноземці досить високо оцінюють власне почуття безпеки під час перебування в Польщі впродовж пандемії (7,1 балів за 10-бальною шкалою). Однак високий рівень зараження та смертності, зафіксований у першому кварталі 2021 року, подіяв на думку респондентів. Результати дослідження показують — якщо у вересні 2020 року понад 43% респондентів вважали, що Польща безпечніша під час пандемії, ніж їхня рідна країна; то вже в травневому опитуванні цей показник знизився до рівня 32,7%, а отже різниця

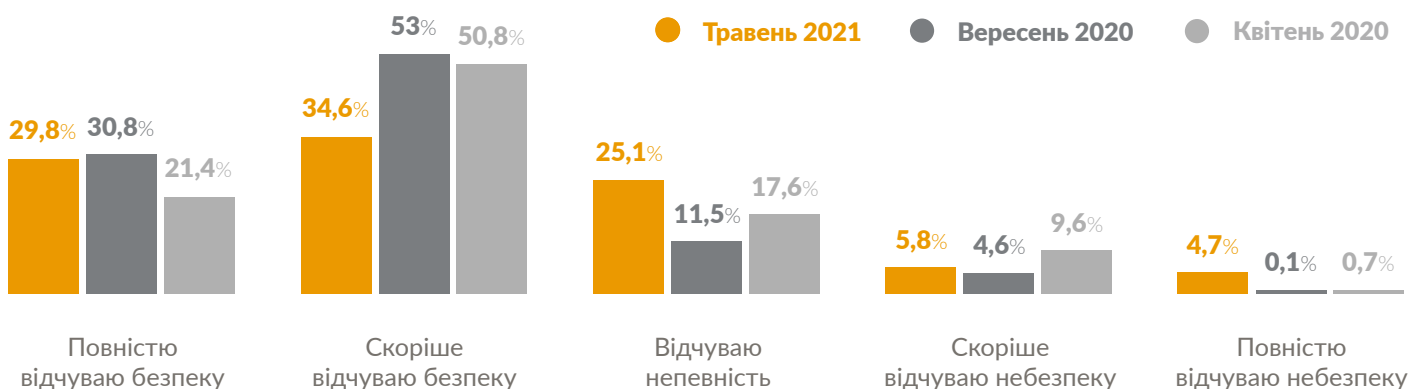
склала понад 10 відсоткових пунктів.

Більше того, через епідеміологічну ситуацію і пов'язані з нею страхи на 16 відсоткових пунктів зменшилася кількість працівників-іноземців, які почувають себе в Польщі в безпеці — з 81% у вересні 2020 року до 65% у травні 2021 року. Кожен четвертий іноземець, який взяв участь у дослідженні, відчуває непевність у нинішній ситуації. Цей показник збільшився вдвічі порівняно з вереснем 2020 року.

Як Ви вважаєте, де безпечніше: у Польщі чи у Вашій рідній країні?



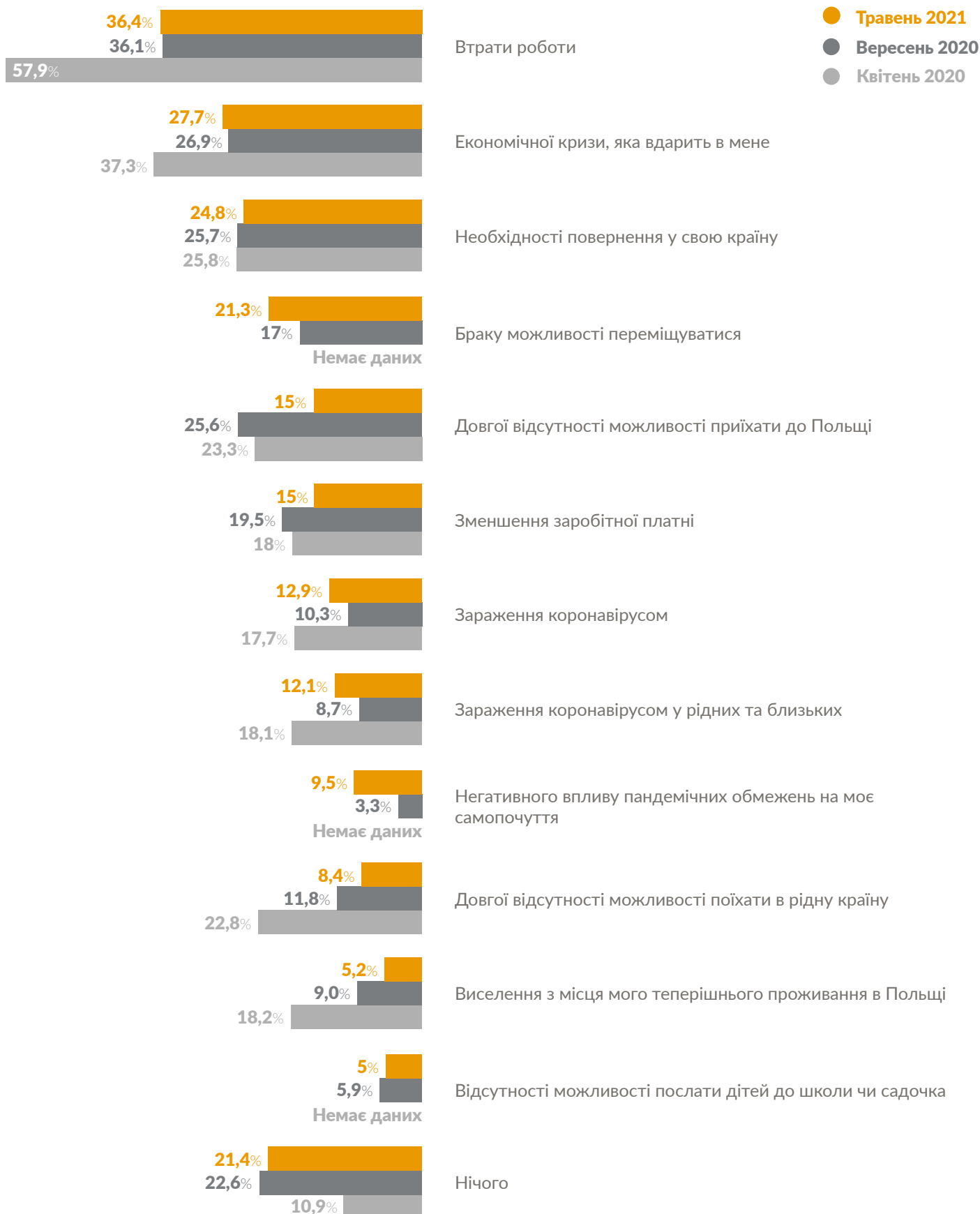
Як би Ви оцінили власне почуття безпеки в Польщі під час пандемії?



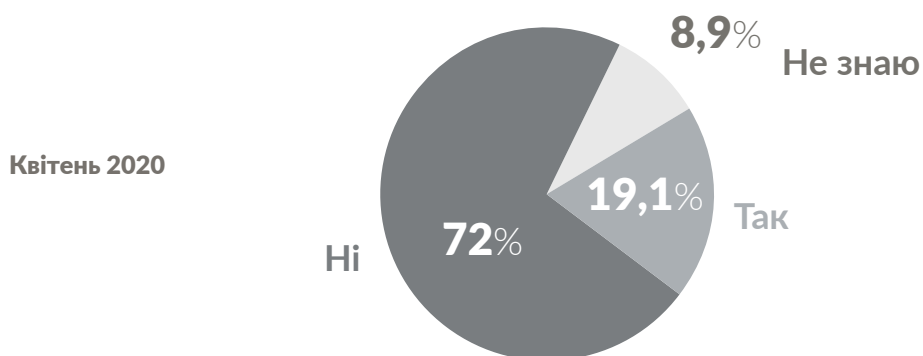
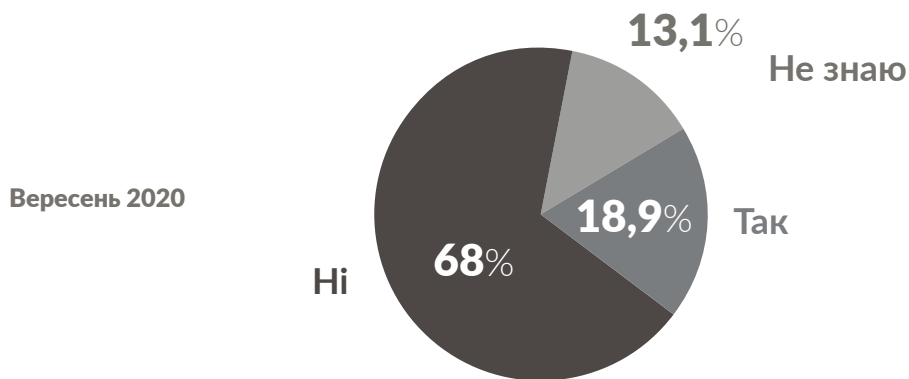
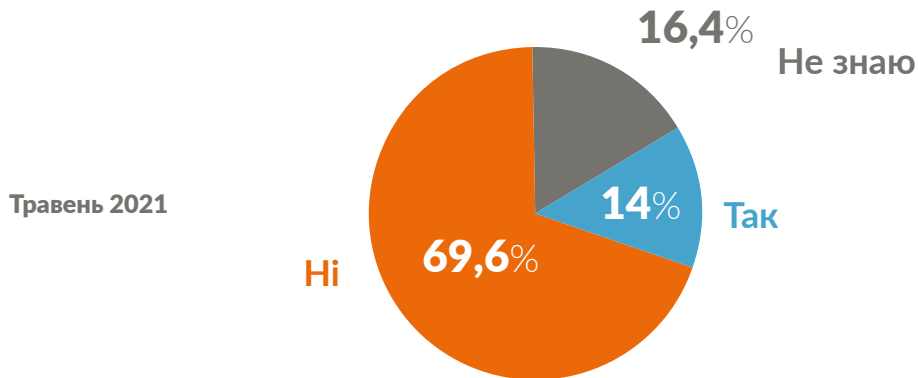
Пандемія коронавірусу продовжує впливати на почуття безпеки й стабільності працівників-іноземців. Найбільше занепокоєння респондентів, як і в дослідженні у вересні 2020 року, викликає перспектива втратити роботу (36% респондентів). Показово, з іншого боку, зменшилася кількість іноземців, які побоюються не повернутися на роботу в Польщі. У вересневому опитуванні таке занепокоєння

висловлював кожен четвертий мігрант, а в травні — лише кожен сьомий. Зараження коронавірусом, себе або членів сім'ї, боїться 12% трудових мігрантів. Це означає, що від вересня 2020 року цей показник зріс приблизно на 1/5. Стабільною залишається група респондентів, які нічого не бояться у зв'язку з пандемією, що триває — 21%.

Чого Ви найбільше боїтеся у зв'язку з пандемією коронавірусу?



Чи помітили Ви посилення негативних стереотипів щодо іноземців у Польщі у зв'язку з епідемією?



Кризи в економіці нерідко спричиняють посилення конфліктів у суспільстві. Зміни на ринку праці та зростання почуття незахищеності серед працівників увиразнюють соціальні поділи. Тому тішить факт, що переважна більшість мігрантів, які працюють у Польщі (70%), не відчула посилення негативних стереотипів проти іноземців під час пандемії.

Лише 14% респондентів дотримуються протилежної думки, тоді як на початку епідемії цей показник був вищим на 5 відсоткових пунктів. Зниження цього показника також може бути ознакою стабілізації польського ринку праці.

Заборони та обмеження у зв'язку з епідемією SARS-CoV-2 усе гостріше в щоденному житті відчувають і іноземці, і польські громадяни. Найбільш обтяжливими для респондентів виявляються обмеження саме з повсякденного життя — на це вказують понад 42% опитаних. У той же час зменшується кількість працівників-іноземців, які скаржаться на скорочення кількості робочих годин (38% у травні 2021 року порівняно з 42% у вересні 2020 року), та тих, хто відчуває психологічну напругу (21% та 37% відповідно).

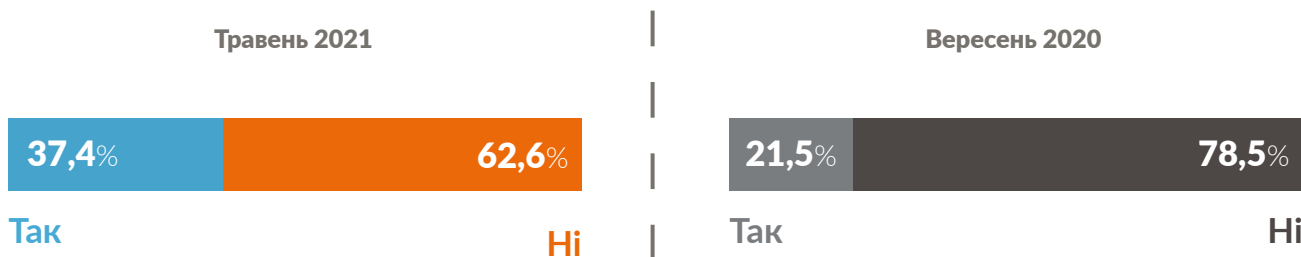
Для 36% іноземців найбільшим обтяженням під час роботи в Польщі в період пандемії є розлука з рідними.

Найімовірніше, саме з цієї причини, а також у зв'язку із введенням положень про зняття карантину після негативного результату тесту, усе більше іноземців подорожують за кордон, попри продовження стану епідемії. У вересні 2020 року лише кожен п'ятий опитаний покинув Польщу під час пандемії, а нині це вже 37% респондентів.

Якими є для Вас найбільші труднощі під час роботи в Польщі в період пандемії?



Чи виїжджали Ви з Польщі під час епідемії коронавірусу?



РІВЕНЬ ЗАДОВОЛЕНОСТІ ТРУДОВИХ МІГРАНТІВ

Респонденти, що взяли участь в опитуванні в травні 2021 року, цінують можливість роботи в Польщі. Як і у вересні 2020 року, понад 79% респондентів рекомендували б цю країну як напрямок трудової міграції друзям та родичам. Не рекомендували б Польщі лише 4% опитаних. Це означає, що пандемія COVID-19 не відібрала іноземцям бажання працювати в цій країні.

Варто підкреслити: як серед тих, хто перебував у Польщі під час спалаху пандемії, так і серед тих, хто вирішив приїхати пізніше, понад 90% не шкодують, що прийняли таке рішення. Цей показник від самого початку пандемії утримується на стабільному рівні.

Протилежної думки дотримуються лише 4,7% іноземців, які вирішили залишитися в Польщі, та 3,2% тих, хто приїхав після 14 березня 2020 року.

Чи порекомендуєте Ви роботу в Польщі своїм знайомим і близьким?



Чи жалкуєте Ви, що залишилися в Польщі під час пандемії?

(респонденти, котрі на момент початку пандемії працювали в Польщі)



Чи жалкуєте Ви, що приїхали до Польщі під час пандемії?

(респонденти, котрі приїхали до Польщі під час пандемії)



Як Ви оцінюєте підтримку з боку польського уряду у зв'язку з пандемією? (за шкалою від 1 до 10)

6,24/10

Як Ви оцінюєте підтримку з боку польських працедавців у зв'язку з пандемією? (за шкалою від 1 до 10)

6,61/10

Чи чули Ви про те, що польський уряд автоматично продовжив дію дозволів на проживання та працевлаштування іноземців у Польщі на період пандемії?



Чи скористалися Ви можливістю автоматичного продовження дозволу на перебування та працевлаштування в Польщі, запропонованою польським урядом?

Чи плануєте Ви скористатися можливістю автоматичного продовження дозволу на перебування та працевлаштування в Польщі, запропонованою польським урядом?



Спеціальні рішення для іноземців, введені польським урядом на початковій фазі пандемії, дозволили мігрантам автоматично продовжувати легальне перебування та працевлаштування в Польщі. У квітні 2020 року про бажання скористатися такою можливістю заявили понад 63% респондентів.

Цьогорічне травневе опитування показало, що 91% працівників-іноземців у Польщі знають про ці регуляції. Серед респондентів, які під час опитування перебували на території Польщі, понад 37% вже скористались цією можливістю, а 17% мають намір скористатися.

Трудові мігранти високо оцінюють дії польського уряду та підтримку, яку їм надають роботодавці у зв'язку з пандемією коронавірусу. Правові норми та державна допомога оцінювались респондентами у 6,2 бала за 10-бальною шкалою. Роботодавці отримали вищу оцінку, на 0,4 бала.

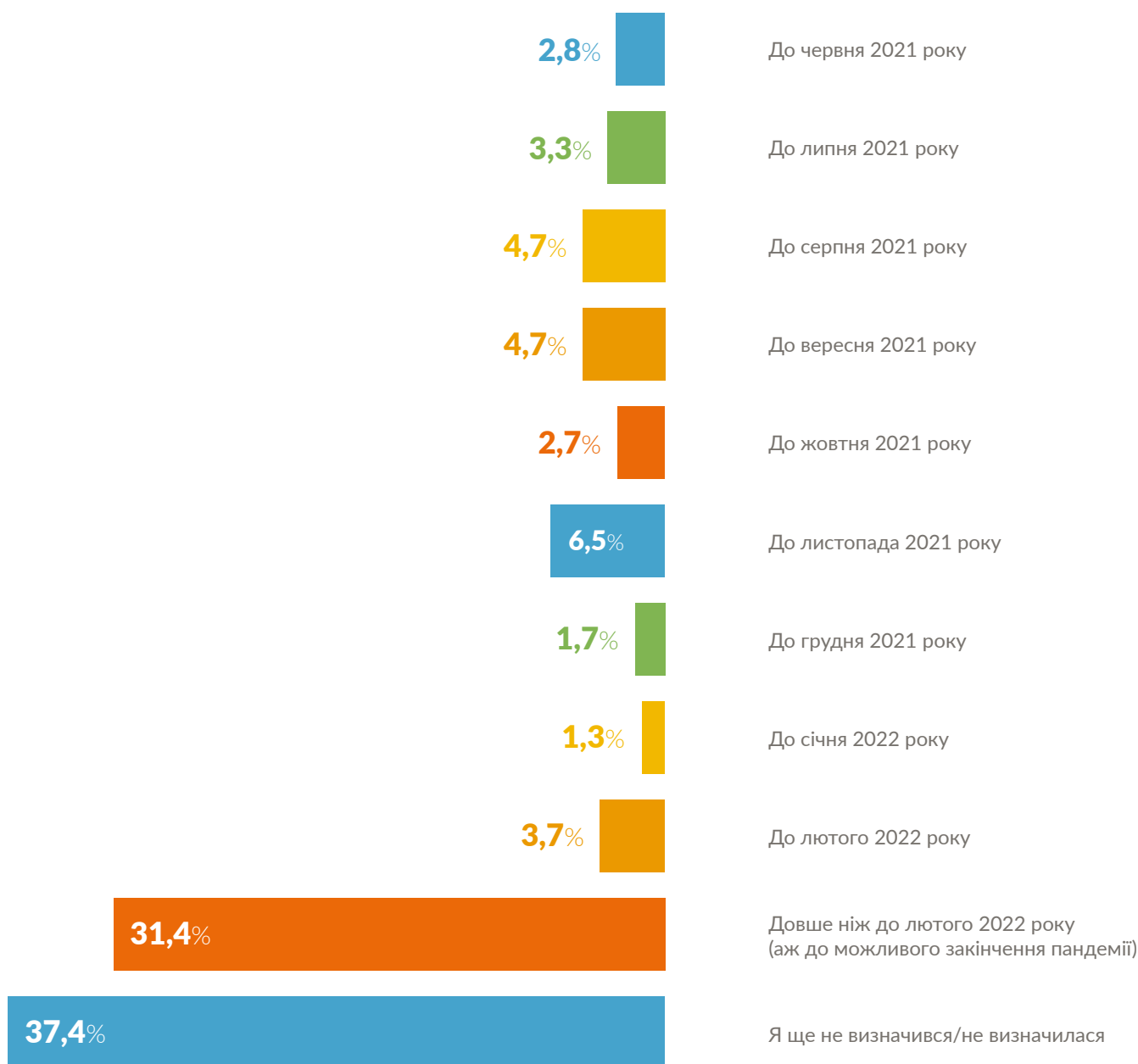
Можна припустити, що польський ринок праці відповів на виклики, що поставила перед ним епідемія, та мінімізував наслідки, які відчували роботодавці та працівники.

Пам'ятаючи про те, що майже кожен третій респондент хоче залишитися в Польщі до кінця епідемії, а 37% респондентів ще не визначилися з датою повернення на батьківщину, можна припустити, що в найближчі місяці не буде масового виїзду трудових мігрантів із Польщі. Багато іноземців скористалися нормами «ковідних» законів, тому пов'язують тривалість свого перебування в Польщі з можливостями, які їм запропонував уряд.

Тим не менше, важливо поставити запитання: чи Польща нині готова до кінця епідемії з точки зору легалізації перебування та працевлаштування працівників-іноземців, котрі автоматично продовжили свої документи?

Як довго Ви плануєте працювати в Польщі?

(за умови, що пандемія в Польщі не закінчиться протягом найближчих 9 місяців)



Що спонукало б Вас повернутися на батьківщину під час пандемії?



Чи готові Ви, якщо буде така можливість, зробити щеплення проти COVID-19 у Польщі?



Понад 40% трудових мігрантів у Польщі заявляє, що повернеться додому згідно зі своїми планами. Серед чинників, які можуть змінити ці плани, іноземці найчастіше вказували сімейні обставини (40% відповідей), втрату роботи (35%) і занадто тривалу розлуку з родичами (33%).

Опитування показало, що більше 36% трудових мігрантів готові вакцинуватися проти COVID-19 у Польщі, протилежної думки – 31%, а 32% все ще не визначились з рішенням.

Чи шукали Ви роботу в інших країнах, крім Польщі, під час епідемії коронавірусу?

Травень 2021



Вересень 2020



Чи шукали Ви роботу в інших країнах, крім Польщі, до початку епідемії коронавірусу?



Стабілізація епідеміологічної ситуації та повільне повернення економік країн до рівня перед пандемією знову підняло зацікавленість переїздом до інших країн ніж Польща.

У травні 2021 року понад 30% трудових мігрантів, котрі брали участь у дослідженні, визнали, що шукали вакансії в інших державах. У вересні цей показник був на 1/3 нижчий. Це означає, що кількість іноземців, котрі хотіли б працювати за межами Польщі, наближається до рівня перед пандемією (тоді цей відсоток був дещо більший – 31%).

Вчергове більшість іноземців зацікавлена можливістю переїхати працювати до Німеччини (51%), Польща – на другому місці, тут хоче продовжувати роботу 48% респондентів. Високо в рейтингу оцінені Чехія (26%), США (25%), Канада (23%) і Норвегія (21%).

Порівнюючи ці результати із дослідженням у вересні 2020 року, можна звернути увагу, що популярність Німеччини й Польщі зменшилася приблизно на 1/10.

Натомість до топ-10 напрямків увійшла Фінляндія (17%), уряд якої протягом останнього року активно намагався притягнути сезонних працівників зі Східної Європи. Водночас серед іноземних робітників у Польщі далі простежується дуже низьке зацікавлення в працевлаштуванні в Росії (3%).

Чинні в польській правовій системі регуляції для трудових мігрантів є одними з найбільш ліберальних у Європі. Вони дозволяють заповнювати кадрові прогалини польського ринку праці, який стабілізується. Однак відновлюється не лише польська економіка. Європейські ринки праці також стоять перед проблемою дефіциту персоналу, а уряди чергових країн розглядають можливість поступового відкриття своїх кордонів та економік для трудових мігрантів зі Східної Європи. Отже, польські роботодавці уже найближчим часом муситимуть ще більше боротися за працівників-іноземців.

У яких країнах за кордонами Вашої батьківщини Ви хотіли б працювати?

Більше 40%

Більше 20%

Більше 10%

До 10%

Травень 2021



Німеччина 51%



Польща 48,1%



Чехія 25,9%



США 25,1%



Канада 23%



Норвегія 21,4%



Швеція 18,4%



Фінляндія 16,9%



Нідерланди 14,7%



Велико-британія 14,3%



Ізраїль 12,7%

ОАЕ 6,6%

Угорщина 3,4%

Словаччина 3,2%

Естонія 3,2%

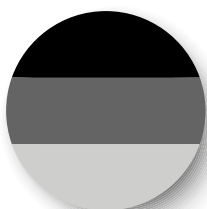
Росія 3,1%

Литва 2,4%

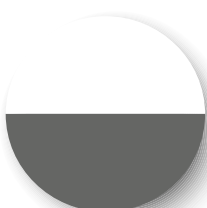
Латвія 2,3%

Італія 0,2%

Вересень 2020



Німеччина 58,5%



Польща 56,6%



Чехія 28,2%



Норвегія 22,1%



США 20%



Канада 19,8%



Швеція 18,5%



Нідерланди 17,9%



Ізраїль 16,7%



Велико-британія 13,8%

ОАЕ 4,9%

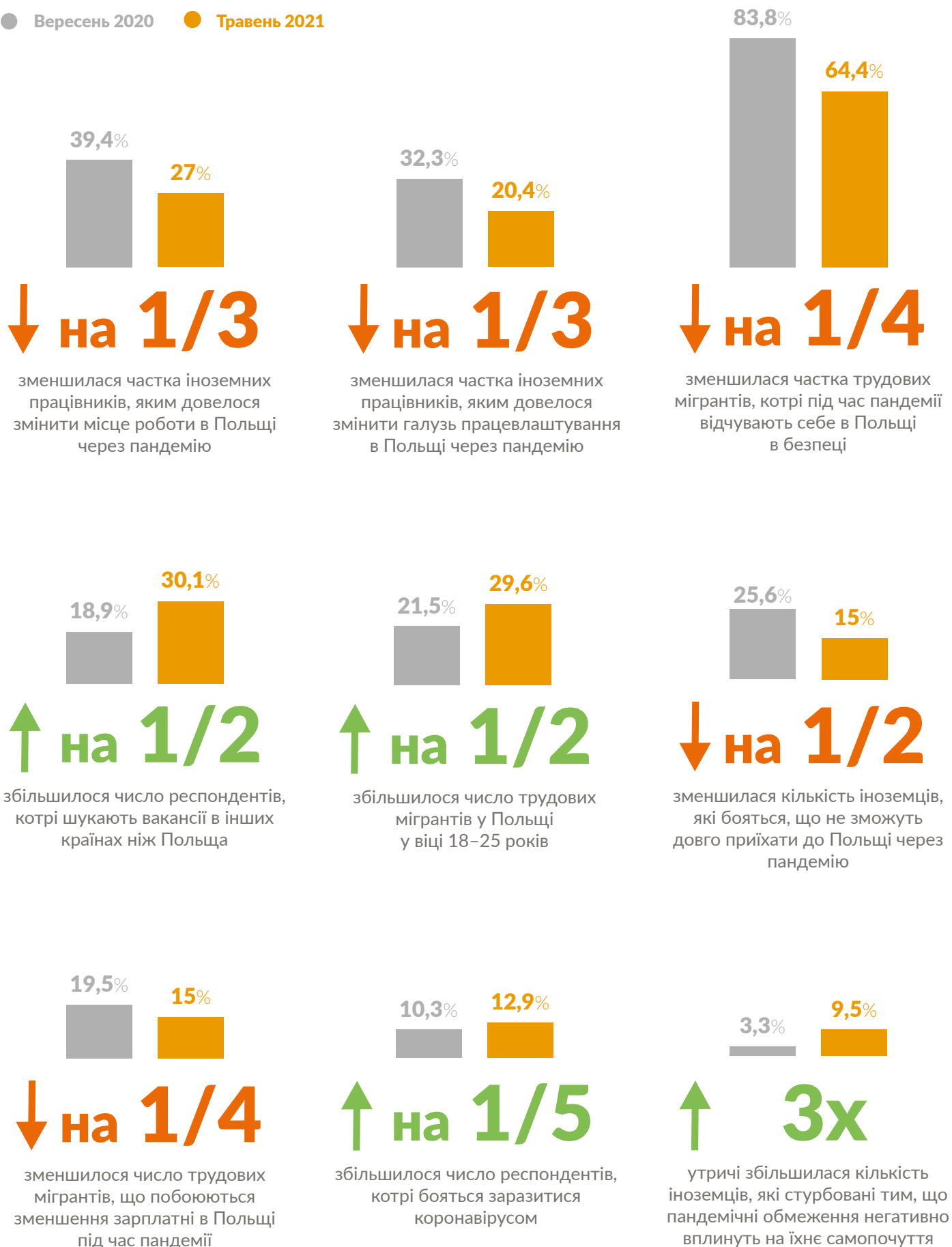
Угорщина 3,1%

Росія 2%

Словаччина 0,5%

Італія 0,5%

● Вересень 2020 ● Травень 2021





АНДЖЕЙ КОРКУС

Голова правління EWL S.A.

Польська економіка виходить з пандемії без значних ушкоджень. І хоча ще рано робити остаточні висновки, варто підкреслити: у Польщі –

одне з найнижчих падінь ВВП в регіоні. Цю країну також добре оцінюють трудові мігранти. Завдяки відкритості та ліберальній політиці Польщі у сфері зайнятості, іноземці довіряють польському ринку праці. Це безумовно окупиться найближчим часом, коли конкуренція за працівника зросте. Нові робочі руки вже активно шукає більшість європейських економік. Чим далі відступає пандемія, тим гострішою стає проблема заповнення вакансій. І це виявлятиметься дедалі сильніше.

Відтак у найближчі роки можемо очікувати зростання значення іноземців для польського ринку праці. Ця група все більше впливатиме на формування й розвиток економіки. У світлі зростання конкуренції за працівників необхідна подальша лібералізація польських міграційних норм – щоб іноземці далі, як і досі, зверталися саме до польських роботодавців.



МАРЦІН КОЛОДЗЕЙЧИК

Директор з питань міжнародного працевлаштування EWL S.A.

Польща – це добре місце роботи для іноземців. Наше дослідження показало, що понад 90% трудових мігрантів не жалкує, що почали працювати в цій країні, навіть попри пандемію. Це непоганий знак, особливо якщо взяти до уваги, що перед нами – справжня «європейська битва» за працівників. Дедалі більше держав відкривають двері для мігрантів зі Східної Європи. Країни Балтії та Фінляндія запрошують українців на сезонні роботи. Словаччина і Чехія також шукають нових рішень у міграційній політиці. Треба пам'ятати, що теперішня пандемія COVID-19 не дала шансу широко відкрити ринок праці Німеччини для мігрантів з-поза меж ЄС. Нові правила набули чинності за кілька тижнів до оголошення локдауну в цій країні. Невідомо, яким буде довгостроковий вплив нововведень Берліна на польських підприємців, оскільки німецька економіка під час пандемії значно уповільнилася, а приїзд іноземців до цієї країни був серйозно ускладнений.

Збільшення конкуренції за працівників у ЄС, безсумнівно, піде на користь трудовим мігрантам. Водночас це виклик для роботодавців. Польща повинна докласти максимум зусиль, щоб залишитися країною першого вибору для мігрантів зі Східної Європи.



МІХАЛ ВЕЖХОВСЬКИЙ

Директор з продажу EWL S.A.

Попри те, що деякі компанії не працюють ще на 100% власних виробничих можливостей (переважно через знищені пандемією ланцюги поставок

та відсутність комплектуючих на світових ринках) – уже нині Польща відчуває великий попит на працівників. Якщо невдовзі ситуація стабілізується, проблема дефіциту співробітників ще більше впливатиме на функціонування бізнесу в Польщі. Якщо нам вдасться уникнути четвертої хвилі пандемії, можемо сподіватися рекордного попиту на трудових мігрантів у третьому та четвертому кварталах 2021 року.

Попит на іноземних працівників постійно зростає, водночас іноземці не менше зацікавлені працевлаштуванням у Польщі. Мігранти високо оцінюють польських роботодавців, добре почувають себе й задоволені роботою та життям в цій країні. Завдяки ліберальній політиці Польща має шанс привабити затребуваних працівників-іноземців, які готові співпрацювати з польським роботодавцем у довшій перспективі.



МАРІЯ КУЗЕНКО

Керівниця відділу легалізації EWL S.A.

Польща на тлі інших країн Європи вирізняється як одна із найбільш відкритих економік у сфері працевлаштування іноземців. Ліберальне

законодавство, що стосується трудових мігрантів, та запроваджені урядом полегшення для іноземців упродовж пандемії дозволили Польщі утримати багатьох мігрантів. Однак доцільно пам'ятати, що спеціальні рішення так званих «ковідних» законів – лише тимчасові. У цей час в інших країнах ЄС також зростає попит на працівників. Тому нині слід подумати, що зробити для запобігання масового відтоку мігрантів з Польщі після закінчення пандемії.

Однією з пропозицій може бути продовження терміну легального перебування іноземці з 30 днів до 6 місяців після закінчення пандемії. Від цього виграла б усі. Роботодавці мали б можливість запланувати кадрову структуру, визначити розмір ротації персоналу, забезпечити заміну. Працівники отримали б додаткові півроку безпечною та стабільного працевлаштування. А польський уряд мав би можливість розробити нові рішення для іноземців, вдосконалити та перенести в онлайн чинні процеси легалізації перебування та працевлаштування трудових мігрантів.



EWL S.A.

Заснована в 2007 році група EWL S.A. проводить набір висококласних фахівців на чотирьох континентах світу. Вона є лідером на польському ринку зайнятості іноземців у сфері постійного працевлаштування, лізингу працівників, аутсорсингу та послуг із зайнятості громадян з-поза ЄС. Група надає кадрові послуги більшості секторів економіки країн Європейського Союзу, зокрема забезпечує формальності з кадровою підтримкою та легалізацією перебування.

Група EWL S.A. має 32 відділи у 5 країнах Європи (Польща, Україна, Білорусь, Молдова та Чехія). Це — відповідь компанії на зростання попиту на кваліфікованих працівників зі Сходу Європи та

постійне поліпшення якості послуг, що надаються кандидатам. Саме тому компанія планує відкрити нові осідки в інших країнах.

EWL S.A. намагається знаходитися якомога ближче до своїх іноземних кандидатів, надає їм опіку від початку до кінця процесу набору, а також під час роботи. Клієнтам компанії це гарантує працевлаштування відповідних і лояльних працівників. Завдяки прогресивним IT-технологіям та інструментам процеси набору і управління працівниками стають усе швидшими і більш автоматизованими.

ФОНД ПІДТРИМКИ МІГРАНТІВ НА РИНКУ ПРАЦІ «EWL»

Метою заснованого у 2015 році Фонду підтримки мігрантів на ринку праці «EWL» є ініціювання та підтримка заходів, пов'язаних із іноземцями на польському ринку праці.

Наша ідея — це підвищення обізнаності про права та обов'язки, а також про переваги легального працевлаштування серед іноземців. Ми прагнемо обмежити кількість шахрайства від недобросовісних роботодавців. Одним з основних напрямків дії Фонду є покращення багатосторонньої співпраці між роботодавцями, урядовими структурами, неурядовими

організаціями, а також самими мігрантами.

Фонд проводить благодійні заходи, в основному спрямовані до іноземців, які перебувають у складній життєвій чи фінансовій ситуації. Крім того, Фонд працює задля європейської інтеграції, активного діалогу і розвитку контактів та співробітництва між суспільствами різних країн. Діяльність Фонду спрямована в тому числі до суб'єктів, які беруть участь у міграційних процесах, та учасників глобального ринку праці.



ЦЕНТР СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИХ СТУДІЙ ВАРШАВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Центр Східноєвропейських студій — це унікальна академічна одиниця в Польщі, що продовжує традиції довоєнних польських центрів вивчення СРСР: Науково-дослідного інституту Східної Європи у Вільнюсі (1930—1939) та Східного інституту у Варшаві (1926—1939). Дидактична пропозиція Центру включає елітний напрямок вивчення східних сусідів Польщі (перший і другий ступені, а також післядипломна освіта), як і навчання для іноземних студентів. Серед викладачів Центру — видатні вчені, дипломати і фахівці з питань Європи та США.

Центр щороку організовує міжнародні наукові конференції та серію подій, які будують позитивні відносини між Польщею й країнами колишнього СРСР.



Центр також є видавцем численних книг і періодики, присвячених східним сусідам Польщі.

У період 2004—2013 рр. Центр Східноєвропейських студій, під науковим наглядом Маріуша Ковальського і загальним керуванням Яна Маліцького, провів низку соціологічних досліджень в Україні. Перше з них мало місце в грудні 2004 року. Загалом було проведено близько 2000 анкетних опитувань, що серед іншого стосувалися політичних симпатій, напрямків міжнародного співробітництва, з особливим акцентом на місце походження, національність та мову повсякденного спілкування респондентів.



Звіт з II випуску соціологічного дослідження «Іноземний працівник у Польщі в період пандемії», проведеного EWL S.A., Фондом підтримки мігрантів на ринку праці «EWL» та Центром Східноєвропейських студій Варшавського університету

«ІНОЗЕМНИЙ ПРАЦІВНИК У ПОЛЬЩІ в період пандемії. II випуск» травень 2020



Розвіт з випуску соціологічного дослідження «Іноземний працівник у Польщі в період пандемії», проведеного EWL S.A., Фондом підтримки мігрантів на ринку праці «EWL» та Центром Східноєвропейських студій Варшавського університету

«ІНОЗЕМНИЙ ПРАЦІВНИК У ПОЛЬЩІ в період пандемії» травень 2020



Звіт з другого випуску соціологічного дослідження «Громадяни України на польському ринку праці: досвід, виклики та перспективи», проведеного EWL S.A., Фондом підтримки мігрантів на ринку праці «EWL» та Центром Східноєвропейських студій Варшавського університету

«ПРАЦІВНИК З УКРАЇНИ заробітки в Польщі» грудень 2019



Звіт з другого випуску соціологічного дослідження, проведеного EWL S.A., Фондом підтримки мігрантів на ринку праці «EWL» та Центром Східноєвропейських студій Варшавського університету

«ГРОМАДЯНИ УКРАЇНИ НА ПОЛЬСЬКОМУ РИНКУ ПРАЦІ досвід, виклики та перспективи. II випуск» вересень 2019



Звіт за результатами другого випуску соціологічного опитування «Україні на польському ринку праці – досвід, виклики, перспективи», проведеного EWL S.A., Фондом підтримки мігрантів на ринку праці «EWL» та Центром Східноєвропейських студій Варшавського університету

«ПРАЦІВНИК З УКРАЇНИ між Польщею та Німеччиною» червень 2019



ЗВІТ EWL S.A.

«ГРОМАДЯНИ УКРАЇНИ НА ПОЛЬСЬКОМУ РИНКУ ПРАЦІ досвід, виклики та перспективи» серпень 2018

«ІНОЗЕМНИЙ ПРАЦІВНИК У ПОЛЬЩІ В ПЕРІОД ПАНДЕМІЇ. ЗВІТ EWL»

© 2021 EWL S.A. Усі права захищені.

ISBN 978-83-961929-0-5

Цитувати за: «Іноземний працівник у Польщі в період пандемії. Звіт EWL».



РЕДАКЦІЯ:

Анатолій Зимнін, габлітований доктор Маріуш Ковальський (соціогеограф, науковий нагляд), Анна Карасінська, Олена Литвиненко, Філіп Стельмах, Еліза Домбровська, Шимон Бризек, Олександр Бондарук

КОНТАКТ ЗІ ЗМІ:

Анатолій Зимнін — PR-менеджер
+48 535 888 815
anatol.zymnin@ewl.com.pl